

Titulació	Tipus	Curs
2500893 Logopèdia	OT	4

Professor/a de contacte

Nom: Cristina Laborda Molla

Correu electrònic: cristina.laborda@uab.cat

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

Es recomana cursar paral·lelament l'assignatura optativa de quart curs "Comunicació i llenguatge oral en l'escola inclusiva".

Objectius

Els objectius metodològics d'aquesta assignatura es desenvolupen amb estratègies que se centren en el treball dirigit, el treball supervisat i el treball autònom.

Els objectius a assolir són els següents:

1. Conèixer el sistema educatiu i l'estructura del currículum per poder establir el marc d'actuació davant les necessitats específiques d'aprenentatge.
2. Adaptar processos d'ensenyament- aprenentatge per donar resposta a les necessitats educatives específiques de l'alumnat en contextos de diversitat.
3. Explorar diferents alternatives metodològiques per a donar resposta a les necessitats educatives específiques dels alumnes.

Competències

- Actuar amb responsabilitat ètica i amb respecte pels drets i deures fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
- Actuar en l'àmbit de coneixement propi avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere.
- Assessorar equips escolars, assistencials i sanitaris en l'elaboració i l'execució de polítiques d'atenció i educació sobre temes relacionats amb la logopèdia.
- Comprendre, integrar i relacionar nous coneixements fruit d'un aprenentatge autònom.
- Comprometre's de manera ètica per la qualitat de l'actuació.
- Dissenyar i dur a terme els tractaments logopèdics, tant individuals com col·lectius, establint objectius i etapes, amb els mètodes, les tècniques i els recursos més eficaços i adequats, i tenint en compte les diferents etapes evolutives de l'ésser humà.

- Integrar els fonaments biològics (anatomia i fisiologia), psicològics (processos i desenvolupament evolutiu), lingüístics i pedagògics de la intervenció logopèdica en la comunicació, el llenguatge, la parla, l'audició, la veu i les funcions orals no verbals
- Introduir canvis en els mètodes i els processos de l'àmbit de coneixement per donar respostes innovadores a les necessitats i demandes de la societat.
- Que els estudiants hagin desenvolupat les habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Tenir una actitud d'aprenentatge estratègica i flexible.
- Treballar en equips intradisciplinaris i interdisciplinaris.
- Utilitzar les tècniques i els instruments d'exploració propis de la professió i registrar, sintetitzar i interpretar les dades aportades integrant-les al conjunt de la informació.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar críticament els principis, valors i procediments que regeixen l'exercici de la professió.
2. Analitzar la influència de l'escolaritat compartida sobre el desenvolupament d'infants que requereixen adaptacions curriculars.
3. Analitzar les desigualtats per raó de sexe/gènere i els biaixos de gènere en l'àmbit de coneixement propi.
4. Analitzar una situació i identificar-ne els punts de millora.
5. Avaluar i valorar les competències comunicatives i del desenvolupament de les habilitats lingüístiques dels escolars.
6. Col·laborar en l'adaptació curricular i/o programa d'accés curricular, d'acord a les dificultats d'audició i/o llenguatge de l'escolar.
7. Comprendre, integrar i relacionar nous coneixements fruit d'un aprenentatge autònom.
8. Comprometre's de manera ètica per la qualitat de l'actuació.
9. Comunicar de manera inclusiva, evitant un ús sexista o discriminatori del llenguatge.
10. Descriure la influència del context i de la interacció social i dinàmica a l'hora d'avaluar les necessitats educatives especials i de dissenyar i planificar una intervenció.
11. Detectar els problemes comunicatius que generen dificultats en els aprenentatges escolars.
12. Establir i enumerar criteris adequats per elaborar una adaptació curricular individualitzada.
13. Explicar de manera contextualitzada les intervencions logopèdiques en el marc escolar tenint en compte el projecte educatiu de centre i el currículum comú de tot l'alumnat.
14. Explicar de manera crítica la repercussió de diferents models de política d'integració educativa en l'ús dels recursos públics del sistema educatiu.
15. Explicar el paper que té el currículum comú en l'àmbit escolar.
16. Explicar les necessitats educatives especials relacionades amb els trastorns de l'audició i la parla.
17. Explicar mètodes per afavorir el desenvolupament integral de les persones amb necessitats educatives especials a qui va dirigida l'actuació.
18. Identificar situacions que necessiten un canvi o millora.
19. Ponderar els riscos i les oportunitats de les propostes de millora tant pròpies com alienes.
20. Proposar maneres noves de mesurar la viabilitat, l'èxit o el fracàs de la implementació de propostes o idees innovadores.
21. Proposar nous mètodes o solucions alternatives fonamentades.
22. Proposar projectes i accions que estiguin d'acord amb els principis de responsabilitat ètica i de respecte pels drets humans i els drets fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
23. Que els estudiants hagin desenvolupat les habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
24. Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
25. Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.

26. Tenir una actitud d'aprenentatge estratègica i flexible.
27. Treballar en equips intradisciplinaris i interdisciplinaris.
28. Valorar l'impacte de les dificultats, els prejudicis i les discriminacions que poden incloure les accions o projectes, a curt o llarg termini, en relació amb determinades persones o col·lectius.

Continguts

1-El context del sistema educatiu

- Sistema Educatiu
- Les diferents etapes educatives

2-El currículum

- Els fonaments del currículum
- Característiques del currículum

3-El disseny i l'organització dels contextos d'ensenyament- aprenentatge

- El projecte educatiu de centre
- El projecte lingüístic
- La programació anual
- La programació de l'aula (Unitats didàctiques o de programació)

4-Condicions que comporten la necessitat de realitzar adaptacions curriculars i plans individualitzats (PI)

- Necessitats Educatives Especials: Conceptes, tipus i causes
- Dificultats d'aprenentatge relacionats amb l'audició i la parla

5-Dimensions crítiques del disseny de les adaptacions curriculars i els PI

- Estructura i instruccions per a l'elaboració d'un PI
- Seguiment i valoració de l'aplicació d'un PI. Valoració de l'alumne

6-Estratègies metodològiques i recursos per a l'atenció a la diversitat

- L'escola com a medi integrador. L'escola inclusiva
- El paper del/ de la logopeda
- Criteris per a organitzar la resposta a les diferents necessitats de l'alumnat

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
- Classes magistrals	24	0,96	2, 7, 8, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 26, 27

- Seminaris	12	0,48	2, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 17, 27
Tipus: Supervisades			
Tutories	28	1,12	2, 7, 8, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 26, 27
Tipus: Autònomes			
Estudi personal i treball en equip	84	3,36	2, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 26, 27

En aquest curs s'aprenen metodologies d'acció educativa pel futur professional fent-les servir i aplicant-les directament en l'assignatura; per això s'estructura seguint la modalitat dels projectes (metodologia activa molt adient per atendre la diversitat d'alumnat que hi ha en un aula). La implicació i la participació de tot l'estudiantat és indispensable des del primer moment. També hi haurà classes magistrals obertes i activitats de classe com un estudi de cas, simulacions i discussions, destacant les presentacions de les estudiants.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
EV1: Projecte de treball de recerca (oral, presencial)	35%	1	0,04	2, 7, 8, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 23, 25, 26
EV2: Anàlisi del context legislatiu (oral, presencial)	10%	1	0,04	7, 14, 19, 24, 25, 26, 27
EV3: Estudi de cas (escrit)	20%	0	0	1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 21, 22, 26, 27, 28
EV4: Treball d'adaptació de material (escrit)	35%	0	0	2, 4, 7, 8, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 20, 26

Aquesta assignatura segueix un procediment d'avaluació continua, al llarg de tot el curs, per tant no preveu l'avaluació única.

Evidència 1 (35%): Presentació oral del treball grupal basat en el projecte que es desenvolupa a classe i que gira al voltant de la logopeda i el seu rol a l'escola. Avaluació individual segons les aportacions de cada estudiant. DATA: Setmana 5

Evidència 2 (10%): Presentació oral grupal de l'anàlisi del context legislatiu català. Avaluació individual, valuació individual segons les aportacions de cada estudiant. DATA: Setmana 10

Evidència 3 (20%): Treball escrit individual basat en l'elaboració i desenvolupament d'un estudi de cas. Avaluació individual. DATA: Setmana 14

Evidència 4 (35%): Teball escrit grupal d'adaptació d'una unitat didàctica (un tema) d'un llibre de text escolar. Avaluació grupal. DATA: Setmana 18

Per considerar l'assignatura superada cal una nota mínima de 5,0. Per aprovar cal tenir totes les activitats avaluatives aprovades amb 5,0 i haver assistit a un mínim del 80% de les sessions, que són d'assistència obligatòria.

L'estudiantat que hagi lliurat evidències d'aprenentatge amb un pes igual o superior a 4 punts (40% del pes de les entregues) no podrà constar en l'acta de l'assignatura com a 'no avaluable'.

Els estudiants que durant el curs hagin fet un seguiment adient de l'assignatura i tot i així els quedi algun aspecte no assolit, se'ls donarà l'oportunitat de poder superar la matèria realitzant una recuperació. Podrà optar a realitzar alguna de les proves de recuperació aquell alumnat que no hagi assolit els criteris establerts per superar l'assignatura i que hagi estat prèviament avaluat en un conjunt d'activitats el pes de les quals equivalgui a un mínim de dues terceres parts de la qualificació total de l'assignatura. En aquest cas la nota màxima de l'activitat a recuperar serà d'un aprovat (5,0). No es contempla la possibilitat de que aquesta recuperació serveixi per apujar nota.

Aquesta assignatura no preveu per a l'alumnat de 2^a o posterior matrícula, l'avaluació mitjançant una única prova de síntesi.

Les pautes d'avaluació de la Facultat estan disponibles a l'enllaç <https://www.uab.cat/web/estudiar/graus/graus/avaluacions-1345722525858.html>

Bibliografia

Bibliografia fonamental

GENERALITAT DE CATALUNYA (2008): Curriculum. Educació Infantil. Barcelona: Departament d'Ensenyament.

GENERALITAT DE CATALUNYA (2008): Curriculum. Educació Primària. Barcelona: Departament d'Ensenyament.

GISTAL(Grup d'Investigació sobre Sordeses i Trastorns en l'Adquisició del llenguatge)(2002)L' alumnat sord a les etapes infantil i primària. Criteris i exemples d'intervenció educativa.Bellaterra, Servei de Publicacions de la UAB.

-ECHEITA, G. (2006) Educación para la inclusión o educación sin exclusiones. Madrid: Narcea.

GINÉ, C. (coord.) (1996). Trastorns del desenvolupament i Necessitats Educatives Especials. Barcelona: UOC./Intervenció psicopedagògica en els trastorns del desenvolupament. Edició del 2000.

PUIGDELLÍVOL, I. (1992): Programació d'aula i adequació curricular. El tractament de la diversitat. Barcelona: Graó.

MACARULLA, I. SAIZ, M. (Coord)(2009) Bones pràctiques d'escola inclusiva. La inclusió d'alumnat amb discapacitat: un repte, una necessitat.Barcelona: GRAO (166)

MARCHESI, A. . [et al.] (1999): Desarrollo psicológico y educación. 3. Trastornos del desarrollo y necesidades especiales. Madrid:Alianza editorial.

Bibliografia complementària

ALDÁMIZ M. i altres(2000) Com ens ho fem? Propostes per educaren la diversitat Barcelona: Grao nº 119.

- A.A.V.V. (1993): Necesidades educativas especiales. Málaga: ediciones Aljibe.
- ALVAREZ, L. SOLER, E. (1996): La diversitat en la pràctica educativa: models de orientació i tutoria. Madrid: Editorial CCS. Col·lecció Campus 3.
- AINSCOW, M. (1994): Necesidades especiales en el aula. Madrid: UNESCO-Narcea.
- ARNAIZ, P. i LOZANO, J. (1996) Proyecto curricular para la diversidad. Psicomotricidad y lectoescritura. Madrid: Ed. CCS
- CELA, J. [et al.] (1997): El tractament de la diversitat en l'etapa d'infantil i primària. Barcelona: Dossiers Rosa Sensat.
- COLL, C. (1987): Psicología y currículum. Barcelona: Cuadernos de Pedagogía-Laia.
- EISNER, E.W. (1987): Procesos cognitivos y currículum. Una base para decidir lo que hay que enseñar. Barcelona: Martínez Roca.
- FERRÁNDEZ, A. (Coord.) (1997): Didáctica general. Barcelona, UOC.
- GARCIA PASTOR, C. (1995): Una escuela común para niños diferentes: la integración escolar. Barcelona: EUB.
- GARCIA VIDAL, J. i GONZÁLEZ MANJÓN, D. (1998 3a edició): Evaluación e informe psicopedagógico. Una perspectiva curricular. Vol. I. Madrid: EOS.
- GALLARDO, J.R. (1995, 2a edició): Manual de logopedia escolar. Un enfoque pràctic. Málaga: Ediciones Aljibe.
- GENERALITAT DE CATALUNYA (1996): Atenció a la diversitat a l'ESO: 50 idees per a l'acció. Barcelona: Departament d'Ensenyament.
- GENERALITAT DE CATALUNYA (2003): L'ús del llenguatge a l'escola. Propostes d'intervenció per a l'alumnat amb dificultats
- GIMENO, J. (1988): El currículum, una reflexió sobre la pràctica. Madrid: Morata.
- GIROUX, H. A. i FLECHA, R. (1992): Igualdad educativa y diferencia cultural. Barcelona: Roure.
- HANKO, G. (1993): Las necesidades educativas especiales en las aulas ordinarias. Barcelona: Paidós.
- HEGARTY y otros (1998) Aprender juntos. La integración escolar. Madrid: Morata
- GONZÁLEZ, D. (1993): Adaptaciones Curriculares: guía para su elaboración. Málaga: Aljibe.
- LOPEZ MELERO, M. (1993) Lecturas sobre integración escolar y social. Barcelona: Paidós
- LOUGHLIN, C.E.; SUINA, J.H. (1982): El ambiente de aprendizaje: diseño y organización. Madrid: MEC/Morata, 1987
- LLUCH, X i SALINAS, J. (1996): La diversidad cultural en la práctica educativa. Madrid: M.E.C.
- MARTÍN, E; MAURI, T., (COORDS) (2011): Orientación educativa. Atención a la diversidad y educación inclusiva. Barcelona: Graó.
- MINISTERIO DE EDUCACIÓN Y CIENCIA (1992): Adaptaciones curriculares. Madrid: MEC "Cajas rojas"
- Monogràfic (1993b): Educar en la diversidad. Cuadernos de Pedagogía, 212.
- Monogràfic (1998): Comprendre la diversitat en educació. Educar, 22 i 23.
- MUÑOZ, E. (1992): Desenvolupament curricular i educació en la diversitat. Barcelona: ICE-UAB.

- MUÑOZ, E. i RUÉ, J. (Coords.) (1993): Educació en la diversitat i escola democràtica. Bellaterra: ICE-UAB.
- PALACIOS, J. (1996): La adaptación en Andalucía. Sevilla. Junta de Andalucía.
- PÉREZ-CAMPANERO, M^a. P. (1991): Cómo detectar las necesidades de intervención socioeducativa. Madrid: Narcea.
- PUIGDELLÍVOL, I. (1998): La educación especial en la escuela integrada. Barcelona: Graó.
- RUÉ, J. i TEIXIDOR, M. (1991): Diversitat i agrupament d'alumnes. Bellaterra: ICE-UAB.
- SANZ DEL RÍO, S. (1995): Integración de alumnos con Necesidades Educativas Especiales. Panorama Internacional. Madrid, Real Patronato.
- STAINBACK, S. (1999): Aulas inclusivas. Madrid: Narcea.
- UNESCO (1994): Declaración de Salamanca y Marco de Acción sobre Necesidades Educativas Especiales. París, UNESCO-MEC
- UNESCO (1995): Las Necesidades Especiales en el Aula. Materiales para la formación de profesores. París: UNESCO.
- WANG C.M. (1998): Atención a la diversidad del alumnado. Madrid: Narcea.

Programari

No aplicable en aquesta assignatura.

Llista d'idiomes

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(SEM) Seminaris	111	Català	primer quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	1	Català	primer quadrimestre	matí-mixt